

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVII.

V Ljubljani, v četrtek, dne 22. februarja 1934.

Štev. 22.

Propadanje trgovine in obrta

Na drugem mestu objavljamo podrobno statistiko Zbornice za TOI o številu prijavljenih in odjavljenih obrtov v l. 1933. v Sloveniji. Naravnost ostrašujoče so številke te statistike. Samo v enem letu je bilo v Sloveniji 1330 trg. obrtov več odjavljenih ko prijavljenih; samo v enem letu je bilo v Sloveniji 1336 obrtniških obrtov več odjavljenih, ko prijavljenih. Za 2666 se je znižalo število trgovskih in obrtniških obrtov v Sloveniji samo v enem letu. 2666 gospodarskih podjetij je prenehalo, 2666 gospodarskih obrtov se je ustavilo in to obrtov, ki niso preživljali le ene rodbine, temveč tudi po več rodbin. A kje so pomočniki, vajenci in drugi uslužbenci, ki so našli zaposlitev v teh obrtih! Širok je krog, ki ga je zadela ustavitve 2666 gospodarskih podjetij.

Se težje treba oceniti te številke, če se pobližje pogleda, katera podjetja so zlasti nazadovala. Tako vidimo že na prvi pogled, da propadajo vse naše izvozne trgovine. To so one trgovine, ki prinašajo denar v deželo, ki skrbijo za pomnožitev čistega narodnega premoženja. Od te trgovine dobiva dežela one dohodke, ki jih potrebuje za napredek svojega gospodarstva, od te trgovine dobiva tudi kmetovalec ono kupno moč, da je najpomembnejši konzument v državi. A ta trgovina je na tleh. Tako se je znižala trgovina z živino za 80 obrtov, trgovina z deželnimi pridelki za 67, trgovina z lesom pa celo za 166 obrtov! A na lesni trgovini je zainteresiranih skoraj 150.000 gozdnih posestnikov, na živini in deželnih pridelkih pa sploh vse kmetijsko prebivalstvo! Ali je čuda, če vse toži nad pomanjkanjem gotovine, če vse gospodarstvo peša vsled padca kupne moči prebivalstva, ko pa ne gre v denar to, kar je glavni vir dohodka za našo zemljo. Samo v enem letu 166 lesnih trgovin manj, to je pač najočitnejši dokaz, da je trgovina z lesom v naravnost obupnem položaju.

Pri tem silnem nazadovanju pridobitne možnosti za vse sloje je le naravno, da so tudi nazadovali vse druge glavne panoge trgovine. Zlasti veliko je nazadovanje trgovin s kurivom, katerih število je padlo kar za 12, kar je tembolj pomembno z ozirom na njih primeroma nizko število. Še težji je padec manufakturnih trgovin, ki izkazujejo minus 24. Pa tudi trgovine z živili so nadvse padle, za celih 105 obrtov, trgovine z mlekom in mlečnimi izdelki za 38, trgovine s sadjem za 11 itd. Ta veliki padec teh trgovin je v veliki meri posledica davčnih privilegijev nabavljalnih zadrug in konzumov.

Posebno mnogo pa bi moralo dati misliti nad vse veliko nazadovanje malih trgovcev in branjevcev. Kajti ta mala podjetja so prva stopnja, da se morejo ljudje povzpeti do samostojnega gospodarskega življenja in če te možnosti ni več, potem preostaja za te ljudi le brezposelnost. In do tega smo že skoraj prišli, saj izkazujejo branjarje minus 116 obrtov, trgovine z mešanim blagom 61, agenture in komisij-ske trgovine 45. sejmarji 97 i. t. d. — Tudi nazadovanja teh obratov so krivi v veliki meri privilegiji konzumov in nabavljalnih zadrug. Kam pa privede preveliko obdačenje avtomobilov in motornih vozil pa dokazuje silno nazadovanje avtotaksijev in trgovin z avtomobili.

Analiza statistike o prijavljenih in odjavljenih obrtnih podjetjih je deloma še žalostnejša, ker dokazuje, da že cele panoge naših najbolj starih in nekdanj najbolj cvetočih obrtov umirajo. Minski obrt, nekdanj tako pomembni obrt, ki je dajal toliko dobrega zaslužka, propada iz leta v leto. Zaman so bile vse resolucije mlinarjev in sedaj prihaja dokaz o upravičenosti teh zahtev — padec števila mlinov v enem letu za 41. In še nekaj števil o drugih najvažnejših obrtih. Število kovačev je

padlo za 40, ključavničarjev za 19, kolarjev za 42, žag za 42, sodarjev za 18, mizarjev za 83, sedlarjev za 17, krojačev za 138, šivilj za 269, modistk za 14, čevljarjev za 239, mesarjev za 33, zidarjev za 13, tesarjev za 12, pleskarjev in sobnih slikarjev za 25. Vse to so naši glavni obrtniški poklici, ki so doslej prevzeli večino dotoka z dežele.

Če ti obrti ne uspevajo več, kam naj gredo ljudje, da si najdejo kruh! Ni to več stanovsko vprašanje obrtnikov, temveč je to že narodno vprašanje, ker vsled tako velikega nazadovanja trgovine in obrta pada tudi eksistenčna možnost naroda.

A je to tudi vprašanje državne blagajne, kajti 2666 gospodarskih podjetij manj pomeni tudi manj 2666 davkoplačevalcev, pomeni 2666 podjetij manj, ki so delala tudi

Angleški trgovci proti nabavljalnim zadrugam

Boj proti nabavljalnim zadrugam in njihovim privilegijem ni samo naša posebnost, temveč se vodi po vsem svetu, ker so pač njih davčni privilegiji zavzeli že takšen obseg, da postajajo zlo za javnost.

V Avstriji so zato že znatno odpravili davčne privilegije nabavljalnih zadrug in konzumov, še bolj so jih reducirali v Nemčiji, ker so nabavljalne zadruge že večinoma odpravljene. Na Češkoslovaškem boj legalne trgovine proti nabavljalnim zadrugam in konzumom še ni dosegel pravega uspeha, pač pa so doseženi že prvi uspehi pri nas v Jugoslaviji, kjer izgube zadruge po novih davčnih predlogih vse privilegije, če prodajajo nečlanom ali če prodajajo luksuzno blago in pijačo.

Prav energičen boj proti nabavljalnim zadrugam in konzumom ter njihovim privilegijem pa vodijo tudi angleški trgovci. Tako prirejajo te dni angleški trgovci po vsej Veliki Britaniji velike protestne shode proti davčnim privilegijem zadrug in konzumov. 750.000 trgovcev bo na teh shodih opozarjalo vlado in zlasti še finančnega ministra, kako škoduje ta davčna neenakost ne samo trgovini, temveč tudi državi. 270 milijonov so imele te nabavljalne zadruge in konzumi čistega dobička, plačali pa vseh davščin le za 5-5 milijonov, torej približno 2 odstotka. Jasno je, da so to tako močne številke, ki jih ne more zagovarjati pred težko obremenjenim angleškim davkoplačevalcem

Slovenski trgovski gospodarski leksikon je pričel izhajati

Te dni je izšel 1. zvezek Trgovsko-gospodarskega leksikona v redakciji doktorja Nema v založbi »Umetniške propagande«. Prvi zvezek obsega 32 strani velikega leksikonskega formata in ima na vsaki strani 65 dvojnih vrst. Prvi zvezek začne s črko A in končuje z »Amortizacijo dolgov«.

Povemo kar odkrito, da smo prvo številko Slovenskega trgovskega leksikona vzeli z nemalo skepse v roko, pa čeprav je izdajateljica »Umetniška propaganda« znana po tem, da izdaja le dela resnične vrednosti. Toda snov, ki jo mora obdelati »Trgovski leksikon«, je tako ogromna in tudi tako težka, da se ne morejo niti veliki narodi ponašati z res dobrim trgovskim leksikonom. Z veseljem pa moramo poudariti, da smo bili nad vse prijetno presenečeni že, ko smo prečitali prve strani. Kajti takoj smo videli, da je novi »Slovenski trgovski leksikon« res ona neobhodno potrebna knjiga, ki si jo je vedno želel, ker mu je bila nad vse potrebna, vsak gospodarski človek, zlasti pa vsak trgovec.

Že zasnova vsega leksikona dokazuje, da ga je sestavil odličan poznavalec potreb naših gospodarskih ljudi. Tako prinaša Slovenski trgovski leksikon vse, kar potrebuje naš človek. Vsi tuji izrazi, ki se

za povečanje državnih dohodkov. Tudi s tega stališča je treba presojati statistiko Zbornice za TOI in zato je enkrat revidirati vprašanje davčnih privilegijev za nabavljalne zadruge in konzume. Pa tudi vsa ona druga vprašanja, ki so sokriva, če propadajo trgovina in obrt. Je res že skrajni čas, da številke o propadanju trgovine in obrta odpro odločilnim krogom oči, da zahteve gospodarskih krogov niso le skozi okno govorjene lepe besede, ki iščejo le hvaležnih poslušalcev, temveč da so vse-skozi le posledica žalostnega dejstva — propadanja trgovine in obrta. Zato pa za-služijo te zahteve tudi vse uvaževanje, ker mora drugače črta našega gospodarskega razvoja iti še bolj navzdol. In to treba preprečiti in zato upoštevajte opomin številke in uvažujte zahteve gospodarskih stanov!

prav noben finančni minister in tudi noben politik, ki čuti v sebi le nekaj odgovornosti do blaginje celote. Kajti, kar plačajo nabavljalne zadruge premalo, to plačajo drugi preveč. Tudi najbolj spreten zofist pa ne more utemeljiti, zakaj bi morali eni državljani plačevati več, da bi se drugim boljše godilo.

Protest angleškega trgovstva pa je poučen tudi za nas, ker nas opominja, do kakšnih posledic morejo privedi davčni privilegiji. Danes sicer pri nas ne delajo nabavljalne zadruge stotomilijonskih dobičkov, toda že dosega čisti dobiček nekaterih zadrug milijonsko vsoto in kljub temu so deležne cele vrste davčnih oprostitvev. Ta dobiček raste iz leta v leto in neglede na gospodarsko stisko. Vedno večja vsota čistega dobička se odteguje s tem davčni dolžnosti, zato pa se na drugem kraju privija v tem večji meri davčni vijak, da že povzroča ustavitve obratov. In to nerazmerje postaja vedno večje in vedno bolj gospodarsko škodljivo. Skrajni čas je zato, da se napravi tej davčni neenakosti konec.

Zato naj Narodna skupščina, ki je vsaj do neke mere odpravila te davčne privilegije, napravi celo delo in jih čisto odpravi. Prepričana naj bo, da bo s tem napravila tako veliko uslugo državnj blagajni, da bo celo finančni minister zadovoljen.

trgovska vprašanja. Kar je napisano o menici pod besedo »akcept«, je tako mojstrsko povedano, da ne more biti boljše. Isto velja o »adresic«, »ameriškem žurnalu«, »aktivah« itd.

Skratka! Novi Slovenski trgovsko-gospodarski leksikon je delo, na katerega moramo biti kar ponosni. Pred nami je »Lexikon des Kaufmanns«, ki ga je izdal berlinski »Ullstein«, pa moremo brez vsega reči, da je Slovenski trgovsko-gospodarski leksikon znatno boljši. Že celo neprimerno boljši pa za našega človeka, kateremu nudi to, kar potrebuje v vsakdanjem življenju in brez nepotrebnih tveganj.

Priporočamo zato vsem trgovcem in vsem gospodarskim ljudem »Slovenski trgovsko-gospodarski leksikon« kar najtopleje in upamo, da ne bo slovenskega trgovca in gospodarskega človeka, ki bi bil brez tega neobhodnega pripomočka. To tem manj, ker je cena kljub ogromnim stroškom, velikemu riziku in res lepi opremi, zelo nizka. V prednaročilu le 25.— Din za zvezek.

Naročajte Slovenski trgovsko-gospodarski leksikon, ponos slovenskega trgovstva!

Naroča se pri Umetniški propagandi v Loki pri Zidanem mostu, naročila pa sprejema tudi tiskarna »Merkur« v Ljubljani.

Koliko nam donša tujski promet

Do leta 1930 je stalno raste naš tujski promet in dosegel v tem letu 256.147 tujcev. Vsled nastale gospodarske krize je začel nato tujski promet padati in je bilo v l. 1931 samo še 209.147, v l. 1932 pa celo pod 150.000 tujcev. Lani se je položaj že znatnoboljšal in je bilo pri nas že v prvih osmih mesecih nad 173.000 tujcev, da moremo do konca leta računati z obiskom okoli 200.000 tujcev.

Povprečno se računa, da potroši tujec v deželah z razvitim turizmom povprečno za železnice 500 Din, za parnik 600 Din, za izlete 100 Din, za male izdatke 100 Din ter za hrano in stanovanje okoli 150 Din za dan. Ker je notorično, da so naša kopališča silno poceni, da hodijo zlasti tujci z visokovredno valuto v naše kraje na letovišče varčevati, je seveda te številke treba ceniti malo nižje. Vendar pa ne bo pretirano, če računamo tudi v slabih letih, da nam donša tujski promet okoli 300 milijonov brutto dohodkov. Ta vsota nikakor ni visoka, zlasti če upoštevamo le dejansko doseženi čisti dobiček. Morali bi zato gledati na to, da zlasti pritegnemo v večji meri bogate turiste, katerim ni treba gledati na vsak dinar. Seveda pa bi morali potem tudi mnogo investirati, da bi mogli tujcem tudi nekaj nuditi.

Vse kaže, da smo za tujski promet še mnogo premalo pripravljeni in da je dotok tujcev v naše dežele še vedno bolj slabačen, ko pa posledica naše propagande. Ustanovitev velike hotelske družbe je še vedno visoko v zraku, a brez nje ni mogoče povečati rentabilnosti tujkega prometa. Nad vse potrebno bi bilo, da bi se pri nameravanih javnih delih mislilo tudi na razvoj našega hotelirstva.

SEDAJ VELJAVNI CARINSKI TEČAJI PO ZLATI PARITETI

V posameznih državah so sedaj veljavni ti carinski tečaji po zlati pariteti:

Na Bolgarskem: 1 zlat lev je 27 papirnatih levov. Za nekatere predmete pa je določen tudi nižji tečaj od 25 do 5 papirnatih levov.

Grška: 1 zlata drahma je 13, oziroma 20 do 30 papirnatih drahem in sicer brez postranskih pristojbin.

Italija: 1 zlata lira je 3-67 papirnatih lir.

Avstrija: 1 zlata krona je 1-83 šilinga.

Španija: 1 zlata pezeta je 2-3527 papirnatih pezet.

Madjarska: 1 zlata krona je 1-16 pengov.

Trgovina in obrt propadata

Statistika Zbornice za TOI o prijavljenih in odjavljenih obdih v letu 1933

Zbornica za TOI je izdelala statistiko o izpremembah v stanju trgovinskih, obrtnih, gostilniških in industrijskih podjetij v letu 1933. Iz te statistike je z neovrgljivo jasnostjo razvidno, da preživljata trgovina in obrt naravnost obupne čase. Za 1933 obrt se je zmanjšalo število trgovinskih obrtov v l. 1933 v Sloveniji in za 1936 zmanjše obrt zmanjšanje svojih obratov. Je to padeč, ki jasno kaže, da je postala kriza trgovine in obrta že katastrofalna in da je treba s prav izdatnimi sredstvi pri- skočiti trgovini in obrtu na pomoč, da se to padanje vseh tako pomembnih gospo- darskih panog ne nadaljuje. To je tem bolj potrebno, ker dokazujejo številke o števi- lu prijavljenih in odjavljenih trgovinskih in obrtniških obratov v 4. četrtletju, da še ni dosežen višek krize in da se moramo bati, da bo leto 1934 izkazalo še bolj žalostne številke. Naraščajoče število kon- kurzov in prisilnih poravnjav to neveselo domnevo le še preveč jasno utemeljuje.

Katere trgovske in obrtniške obrte je kriza posebno zadela, kaže jasno spodnja statistika.

Trgovina

(Prva številka pomeni število prijav, dru- ga pa število odjav.)

Trgovina s konji prijav 0, odjav 12, trgo- vina z živino p. 8, od. 62, s prašiči 6, 20, z železnino 4, 6, s šivalnimi stroji 0, 2, s šivalnimi stroji in kolesi 0, 9, s kolesi (bi- ciklji) 2, 1, z deli za dvokolesa 1, 0, z avto- mobilni 1, 10, s pnevmatikami in avtomobil- nimi potrebščinami 1, 0, s stroji 2, 1, s pisalnimi stroji 1, 0, z avtomati 1, 0, z vo- zovi 0, 1, z radio-aparati 2, 8, z elektro- tehničnimi predmeti 6, 9, s kovinskimi iz- delki 1, 0, z orožjem, smodnikom, raznesili in lovskimi potrebščinami 1, 0, z urami, zlatino, srebrnino in optičnim blagom 2, 1, z optičnimi predmeti 1, 0, s tehničnimi predmeti 0, 1, z zobotehničnimi predmeti 1, 1, z lončeno posodo 0, 4, s steklom in porcelanom 3, 5, s kamnoseškimi izdelki 0, 1, s peskom za snaženje posode 0, 1, z glasbilo 0, 6, z lesom 38, 204, z lesnimi iz- delki (suho robo) 0, 3, s pohištvom 0, 6, s kurivom 4, 16, z manufakturnim blagom 21, 45, z juto 1, 0, z modnim blagom 9, 5, s konfekcijskim blagom 8, 6, s pletenina- mi 2, 4, s čipkami 1, 4, s perilom 3, 7, s preprogami 1, 0, s klobuki 2, 4, s slavniki 0, 1, s usnjem 10, 19, s kožami 2, 6, s kožuhovino 1, 0, s čreslom 0, 1, z usnje- nimi izdelki 1, 0, s čevlji 8, 8, z žimo 0, 1, s črevami 0, 1, z delnimi pridelki 24, 91, s senom in slamo 0, 6, s hmeljem 4, 0, s semeni 0, 9, s cvetlicami 0, 2, z živili 44, 149, z moko 1, 2, z mlekom in mlečnimi izdelki 5, 43, s sadjem 10, 21, z mesom in mesnimi izdelki 2, 16, z delicatessami 3, 36, s perutnino 35, 78, z divjačino 1, 0, s specerijskim in kolonialnim blagom 8, 5, s specerijskim, kolonialnim in materialnim blagom 0, 6, branjarje 30, 146, kramarje 0, 8, trgovine z mešanim blagom 301, 362, z galanterijskim blagom 18, 43, s foto- grafskimi potrebščinami 2, 0, s papirjem in pisalnimi potrebščinami 4, 12, s šolski- mi knjigami 0, 8, knjigarne 0, 2, trgovine z muzikalijami 0, 1, z igralnimi kartami 0, 1, z molitveniki, svetili podobami itd. 1, 0, z antikvitetami 0, 1, drogerije 0, 3, s strupi 1, 2, s kemičnimi predmeti 1, 1, z materialnim blagom 1, 2, s higienskimi predmeti 0, 2, s tehničnimi predmeti 1, 1, s tapetniškimi predmeti 2, 0, s patentnimi predmeti 0, 2, s sportnimi predmeti 1, 2, z municijo 0, 2, s stavbnim materialom 2, 11, z gumijevimi izdelki 0, 2, z monopol- skimi predmeti 0, 6, z vinom 6, 36, z vinom in pivom v zaprtih steklenicah 0, 32, z vinom v zaprtih steklenicah 0, 6, s pivom 1, 4, s pivom v zaprtih steklenicah 0, 2, z žganjem 0, 12, z žganjem v zaprtih stekle- nicah 0, 16, s slatino 0, 4, z oljem 2, 3, raz- pečevanje mineralnih proizvodov 1, 0, trgo- vina s starim železom, kovinami in stro- vinami 0, 1, starinarji 3, 3, sejmarstvo 0, 97, agenture in komisije trgovine 15, 60, mešetarji 0, 5, javno skladišče 0, 1, po- sredovanje služb 0, 1, posredovanje pri nakupu in prodaji nepremičnin 2, 3, re- klamacijska pisarna 0, 1, informacijske pisarne 2, 5, potovalne pisarne 0, 2, pisar- na za zastopanje pred upravnimi oblastvi 0, 1, anončno in reklamno podjetje 0, 4, carinski posredniki 0, 2, zavod za straženje in zaklepanje 0, 1, špedicije 4, 10, občasno prevažanje oseb z avtobusi 5, 15, avto- taksi 29, 83, izvoški 0, 32, prevozniki 30,

57, brodarji 1, 2, tehtnice 11, 10, kine- matografi 5, 2 in razno 2 prijavi, 7 odjav.

Skupno je bilo v letu 1933. v trgovini 777 prijav in 2.107 odjav, ali za 1.330 od- jav več.

Obrt

(Prva številka pomeni število prijav, dru- ga število odjav.)

Vrtnarji 1, 5, izdelovanje mlinskih kam- nov 1, 1, kamnolomi 2, 8, kamnoseki 1, 0, izdelovanje brusnih kamnov 0, 1, izdela- vanje betonskih predmetov 0, 1, izdelova- nje cementnih izdelkov 1, 11, izdelovanje cementne opeke 3, 5, izdelovanje umetnega kamna 0, 1, izdelovanje kipev iz mavca 0, 2, izdelovanje brusilnih, gladilnih in čistilnih izdelkov iz naravnih in umetnih mineralij 0, 1, apnenice 4, 7, opekarne 7, 10, lončarji 3, 11, pečarji 2, 3, montiranje in obzidavanje emajliranih peči in štedil- nikov ter polaganje keramičnih ploščic 1, 0, keramiki 1, 1, izdelovanje stančnih no- žev 0, 1, kovači 31, 51, podkovni kovači 16, 36, izdelovanje žebeljev 1, 0, ključavničarji 5, 24, strojni ključavničarji 4, 4, kleparji 11, 15, kotlarji 1, 1, kovinolarji 1, 0, izdela- vanje kovinskih predmetov 0, 3, izdela- vanje žičnih pletenin 0, 1, izdelovanje »Schlaraffia« patentnih izdelkov z žičnimi vložki 1, 0, izdelovanje lasnih rinčic in kljukic za čevlje 0, 2, izdelovanje svinčnih figur za igrače 0, 1, postavljanje strelo- vodov 1, 0, izdelovanje brizgalnic 0, 1, izdela- vanje radio-aparatur 0, 1, izdelovanje radio-aparatur, zvočnih aparatov za kine- matografe ter njih sestavnih delov 1, 0, izdelovanje električnih žarnic 0, 11, elektro- tehnična podjetja 6, 7, izdelovanje aparatov in gospodarskih ter tehničnih potrebščin za znanstvene laboratorije itd. 0, 1, mehaniki 16, 18, urarji 3, 7, pasarji 1, 2, zlatarji 3, 1, graverji 2, 0, izdelovanje emajlnih izdelkov 0, 2, izdelovanje štampiljk iz kavčuka 0, 2, izdelovanje orgelj 1, 1, izdelovanje glasbe- nih instrumentov 0, 2, izdelovanje ogledal 1, 1, kolarji 19, 61, gradnja mlinov in žag 0, 1, izdelovanje vozov in avtokaroserij 0, 1, ličanje vozov 2, 0, izdelovanje čolnov 2, 0, žage 31, 73, žaganje drv ročno 0, 2, žaga- nje drv z motorjem 7, 6, sodarji 6, 28, izdela- vanje lesne volne 0, 1, izdelovanje les- nih izdelkov 0, 2, izdelovanje rolet 1, 0, mizarji 63, 146, strugarji 1, 2, pletarji 1, 1, izdelovanje grabelj 0, 2, izdelovanje bičev- nikov 1, 1, izdelovanje izprehajalnih palic 0, 1, izdelovanje igrač 1, 2, podobarji 0, 2, izdelovanje cigaretnih ustnikov in drugih predmetov iz jantara 0, 1, vulkaniziranje 1, 1, izdelovanje bisernih gumbov 0, 1, izdela- vanje usnjenega galanterijskega blaga 3, 1, strojarji 0, 3, sedlarji 7, 24, jermenarji 1, 2, preja žime 2, 0, izdelovanje žimnatih izdelkov 0, 1, metlarji 0, 3, ščetarji 0, 3, tkalci 0, 5, valjarna za domače suhno 0, 1, vrvarji 2, 3, izdelovanje nahrbtnikov 0, 1, reklamnih vrvic in trakov 1, 0, izdelovanje pletenin 18, 52, strojno vezenje 0, 1, izdela- vanje vezenin 1, 0, predtiskarije 3, 6, bar- varji 0, 5, kemično čiščenje obleke 2, 1, pralnice in likalnice 1, 0, tapetniki 2, 4, krojači 51, 189, šivilje 59, 328, izdelovanje perila 2, 10, čipk 0, 1, kravati 0, 4, rokavic 0, 1, steznikov 0, 1, dežnikov 2, 3, klobučar- ji 0, 1, slavnikiarji 0, 2, modistke 8, 23, izdelovanje umetnih cvetlic 0, 2, krznarji 1, 2, čevljarji 128, 367, brivci in frizerji 33, 26, damske frizerke 1, 0, knjigovezi 4, 4, izdelovanje kartonaž 0, 1, senčnikov za svetilke 0, 1, mlinci 64, 105, peki 69, 73, izdelovanje pekovskega blada 1, 0, izdela- vanje specialnega slada »Dvoslad« 2, 1, izdela- vanje kandiranega in kuhanega sadja 0, 2, slaščičarji 9, 9, sladoledarji 2, 8, medi- čarji 9, 3, pečenje kostonja 2, 17, mesarji 61, 90, mesarji in prekajevalci 3, 7, izdela- vanje konjskih mesnih izdelkov 0, 2, klanje drobnice 0, 2, klobasičarji 3, 0, izdelovanje juhnega ekstrakta 0, 1, izdelovanje otroške redilne moke 0, 1, mlečnih izdelkov 2, 2, praženje kave 0, 1, proizvajanje mentolove droženke 0, 1, izdelovanje likerjev 0, 3, žganja 2, 10, kisa 1, 2, sodavice 4, 3, umet- nega ledu 0, 1, voščeničarji 0, 1, izdela- vanje kemičnih izdelkov 2, 12, zdravilnih preparatov 1, 0, izdelovanje kreme za čev- lje 1, 4, kreme za čevlje in mukolovk 1, 1, mazila za parkete 0, 1, črnila in štampilj- skih barv 0, 1, pridobivanje zemlje za izdela- vanje barv 0, 1, izdelovanje vsako- vrstnih kred. pastelov in barvnih svinčni- kov 0, 1, izdelovanje kozmetičnih sredstev 2, 1, parfema 0, 2, strupov 0, 2, praška

proti mrčesu 0, 1, pirotehničnih predmetov 1, 1, lanenega olja 0, 2, briketov 0, 1, oglja 1, 1, stavbna podjetja 2, 8, stavbniki 3, 5, tehnični biroji 2, 3, zidarji 5, 18, tesarski mojstri 0, 1, tesarji 0, 12, vodnjakarji 0, 3, tlakarji 0, 1, instalaci- ja plinskih naprav 1, 0, vodovodna in- stalacija 1, 7, krovi 3, 2, steklarji 2, 4, pleskarji 0, 7, pleskarji in sobni slikarji 5, 23, pleskarji, sobni slikarji in črkoslikar- ji 10, 2, sobni slikarji 0, 2, črkoslikar- ji 2, 1, dimnikarji 3, 1, snaženje stanovanj 1, 5, fotografi 7, 13, pokrajinski fotografi 0, 3, knjigotiskarne 0, 1, elektrarne 2, 3, konjači 2, 3, gačenje živali 1, 3, snaženje čevljev 0, 1, plakaterji 0, 2, izposojevanje mlatilnic 21, 16, masaža 1, 4, grodbeniki 2, 52, kopališča 3, 0, pogrebno podjetje 1, 1, in razno 3, 4.

Skupno je bilo v obrtu v letu 1933. 927 prijav in 2.263 odjav ali 1.336 odjav več.

Industrija

(Prva številka pomeni število prijav, dru- ga pa število odjav.)

Kamnolom na tvorniški način 1, 0, izdela- vanje brusnih kamnov na tvorniški način 0, 1, opekarne na tvorniški način 1, 1, izdelovanje Lutzovih kurilnih naprav in množinskih kovinskih predmetov, izdela- vanje in popravilo raznih strojev itd. 1, 0, izdelovanje vijakov, opor, žebeljev, stavbnega in gradbenega materiala, po- trebščin za železnice, lesenih zabojev in pločevinastih predmetov na tvorniški način 0, 1, montiranje avtomobilov 1, 0, izdela- vanje visokotlačnih konopljenih cevi za gasilske svrhe 1, 0, izdelovanje usnja in usnjenih izdelkov 1, 1, izdelovanje zama- škov in lesenih izdelkov 0, 1, izdelovanje pohištva 2, 0, izdelovanje otroških vozičkov in dvokoles 0, 1, tekstilne tvornice 4, 0, mehanična tkalnica, barvarna in apretura 1, 0, mehanična tkalnica na tvorniški način 1, 0, izdelovanje konfekcije 0, 1, izdelovanje konfekcijske vate 1, 0, izdelovanje vate za odeje 1, 0, izdelovanje perila 4, 1, azurira- nje, entlanje in vezenje svilenih, volnenih in bombažnih tkanin, čiščenje perja itd. 1, 0, izdelovanje ščitnikov in uniformskih potrebščin 1, 0, knjigoveštvo, tesarstvo, izdelovanje usnjenega galanterijskega bla- ga ter kartonažnega 1, 0, izdelovanje teh- ničnih utenzilij in pripomočkov za indu- strijske obrate 1, 0, izdelovanje kemičnih izdelkov za pranje in čiščenje 1, 0, tvornica kvasa 1, 0.

Skupaj je bilo v industriji v l. 1933. pri- javljenih obratov na tvorniški način 26, odjavljenih pa 8, torej več prijavljenih za 18.

Gostinski obrti

(Prva številka prijave, druga odjave.)
Hoteli 5, 3, restavracije 15, 13, brez- alkoholne restavracije 0, 4, prenočišča 2, 0, gostilne 238, 263, sezijske gostilne 1, 0, brezalkoholne gostilne 3, 11, kavarne 8, 7, brezalkoholne kavarne 0, 2, zdravljak 1, 0, penzion 4, 4, bife-i 25, 3, ljudske kuhinje 5, 2, krčme 54, 26, sezonske krčme 5, 1 in točilnice alkoholnih pijač 0, 19.

Skupno je bilo v gostinskem obrtu v letu 1933. 366 prijav in 358 odjav, 8 prijav več ko odjav.

Adria prasek je boljši

Ponudbe, poupraševanja

Tvrdba J. Turkeltaub, Lublin, Lubar- towska 14, želi stopiti v kupčijske zveze s tukajšnjimi tvrdkami, ki bi se zanimale za izvoz svojih izdelkov na Poljsko; sprejela bi tudi zastopstva večjih tvrdk za razne predmete, ki bi prišli za Poljsko v poštev. Interesentom se je obrniti direktno na imenovano firmo.

Izvoz stavbnega lesa v Maroko. Tvrdba Sociéte Marocaine de construction s. a., Casablanca, 192, Boulevard de Lorraine, želi stopiti v kupčijske zveze z izvozniki stavbnega lesa. Korespondenca v franco- skem ali pa v italijanskem jeziku.

Švicarska tvornica išče zastopnika. Švi- carska tvornica, ki proizvaja tkalske vložke (Webeblätter) za tekstilne industrije, išče zastopnika za Jugoslavijo. Interesenti naj se obrnejo na švicarski konzulat, Zagreb, Draškovičeva ulica 30.

Išče se zastopnik za kemično stroko. Švicarska kemična tovarna, ki proizvaja dišave za parfumerije, mila in kozmetiko, nadalje za sadne arome, sredstva za pobi- janje škodljivcev v gospodarstvu ter žep- leni eter, išče zastopnika za Jugoslavijo. Interesenti naj se obrnejo na švicarski kon- zulat v Zagrebu, Draškovičeva ul. 30.

Po svetu

Vsled smrti belgijskega kralja Alberta je Nj. Vel. kralj odredil dvorno žalost do vključno 4. marca.

V Moskvi so bile izmenjane ratifikacijske listine o nenapadalnem paktu in je s tem vzhodni londonski pakt med sovjetsko Ru- sijo, Češkoslovaško, Rumunijo in Jugosla- vijo stopil v veljavo.

Imunitetni odbor Narodne skupščine je sklenil izročitev posl. Huslina Kadiča so- dišču. Kadič je zapleten v znano afero za- radi beglučkih obveznic.

Pri nedeljskih bolg. obč. volitvah so do- bile vladne stranke po izjavi notranjega ministra Girginova 56-28 odstotkov vseh glasov. Od vladnih strank, ki so združene v Narodnem bloku, so dobili največ zem- ljedelci (195.000 glasov ali 25-28 odstot- kov), demokrati pa 117.000 glasov ali 15-18 odstotkov.

Opozicija pa trdi, da je vlada volilne re- zultate falzificirala in da so dobile opozi- cionalne stranke mnogo več glasov. Tako trde opozicionalni zemljedelci, da so dobili več ko 110.000 glasov, dočim jim priznava vladno poročilo le 43.000 glasov. — Za skoraj polovico pa so nazadovali komuni- sti in znatno tudi cankovisti.

Titulescu je izjavil, da se bodo sedaj po udušitvi revolucije v Avstriji šele začele mednarodne težkoče zaradi avstrijskega vprašanja. Deklaracija treh velesil je tako nejasna in nezadostna, da samo odpira vra- ta na stečaj za nove kombinacije.

»Giornale d'Italia« je objavil oster čla- nek na naslov Nemčije, katero opominja, naj pusti Avstrijo pri miru, Italija je sicer za pravično revizijo mirovnih pogodb, to- da ta se more izvršiti samo po sporazumu vseh držav. Italija je sprejela dolžnost, da brani avstrijsko neodvisnost in to dolžnost bo tudi izpolnjevala.

Vsled avstrijskega vprašanja so se popol- noma spremenili odnosi med Rimom in Berlinom. Iz pisave nemškega časopisja se vidi, da se hoče sedaj Nemčija orientirati napram Angliji, ker je prepričana, da je angleško zavzemanje za avstrijsko neod- visnost le platonične vrednosti.

Z izkoriščanjem avstrijskega vprašanja hoče Francija ustvariti trojen avstrijski sporazum Italija—Francija—Anglija proti trojnemu razorožitvenemu sporazumu Ita- lija—Nemčija—Anglija, piše poluradna raj- hovska »Dipl. politische Korrespondenz«.

Neka velesila je zopet sprožila vprašanje povratka Habsburžanov v Avstrijo, kakor poroča angleški list »Daily Herald«.

Avstrijska vlada je razširila uredbo o prenehanju soc. dem. mandatov tudi na vse mandate, ki so bili pridobljeni s pomočjo soc. demokratov. Vsled tega so bili odstav- ljeni deželni glavarji na Koroškem, Solno- graškem in Gradiščanskem. Na Koroškem je bil imenovan za deželnega glavarja gen. Hülgerth, ki je vodil za časa plebisclta Heimatschutz.

Knez Starhemberg je izjavil, da bo ulti- mativno zahteval od dr. Dollfussa, da se uvede v Avstriji fašistični režim in da dobi vso moč Heimwehr. Vsi uradniki, ki so pripadali kakšni opozicijski stranki, mo- rajo biti odpušteni.

Voditelj delavskega upora v Brucku Ko- loman Wallisch, na čegar glavo je bila raz- pisana nagrada 5000 šilingov, je bil na be- gu od nekega šoferja spoznan in nato are- tiran. Pred prekim sodiščem v Leobnu je bil nato obsojen na smrt na vešalih. Sodba je bila po treh urah izvršena.

Angleški poslanik na Dunaju je ponovno dobil nalog svoje vlade, da opozori dunaj- sko vlado, naj neha s smrtnimi obsodbami.

Preki sod v Avstriji je bil v sredo od- pravljen.

Sovjetska Rusija je povišala svoje posla- ništvo v Varšavi v veleposlanništvo in s tem priznala Poljsko za velesilo.

»Vojna med Rusijo in Japonsko je ne- izogibna«, je izjavil kitajski moskovski po- slanik dopisniku nekega šangajskega li- sta. Napadla bo Japonska, v vojno pa se bodo vmešale tudi velesile in tako bo pri- šlo do svetovne azijske vojne, ki bo mnogo hujska od evropske svetovne.

V Trstu so aretirale italijanske oblasti dva hitlerjevca, pri katerih so našli veliko število bomb za soljenje, 100 avtomatičnih pištol in veliko propagandnega materiala. Hitlerjevska organizacija v Trstu je bila nato razpuščena. Italija torej ne bo več podpirala hitlerjevske agitacije proti Doll- fussu in vladi.

Opozorjamo na današnji oglas Med- narodnega velesejma v Pragi.

Denarstvo

ODSTOP AVSTRIJSKIH DEVIZ NARODNI BANKI

Finančni minister je izdal odlok, da morajo vsi izvozniki blaga v Avstrijo ponuditi Narodni banki 30% svojih šilinskih terjatev po paritetnem tečaju, t. j. en šiling je enak 8 Din. Ostalih 70% morejo uporabiti v zasebnem kliringu. Ta sklep velja od dne 20. februarja in po njem se morajo likvidirati vse terjatve izvoznikov v Avstriji.

KAKO JE PADLA ZLATA VREDNOST VALUT

Ob priliki znižanja zlate vsebine čsl. krone je objavil »Pr. Tag.« zanimivo primerjavo o odstotni zlati vrednosti valut v avgustu l. 1931. in januarju 1934. V odstotkih z ozirom na zlato pariteto se je spremenila vrednost posameznih valut tako-le:

	avgust 1931	januar 1934
U. S. A.	100.00	61
Anglija	99.82	64
Kanada	99.69	63
Egipt	99.82	66
Juž. afriška unija	99.32	65
Avstralija	76.63	52
Nova Zelandija	91.16	52
Švedska	99.84	61
Norveška	99.75	60
Danska	99.74	52
Avstrija	99.78	77
Madžarska	99.78	78
Jugoslavija	100.47	78
Grčija	99.68	43
Japonska	99.01	38
Portugalska	99.94	68
Španska	45.59	42
Argentina	66.93	59
Brazilijska	53.24	44

Adria prašek je boljši

Naše notico o sanaciji Jugoslovenske udružene banke je popraviti v tem smislu, da se 20 odstotkov terjatev malih upnikov spremeni v užitnice, ki se bodo amortizirale iz čistega dobička. Vse druge pravice vlagateljev ostanejo neprikrajšane.

Narodna banka ustanovi dve novi podružnici in sicer na Sušaku in v Dubrovniku.

Čisti dobiček Poštne hranilnice znaša za l. 1933 51.4 milijonov Din, l. 1930 je znašal 35.34, l. 1931 24 in l. 1932 27.45 milijonov Din.

Geografska Industrijsko-trgovska banka namerava v Albaniji otvoriti 5 podružnic, katerim bo dala 2 in pol milijona zlatih frankov remburznih kreditov na razpolago.

KLIŠETE
vseh vrst po
fotografijah
ali risbah
izvršuje
najsolidnejše

KLIŠARNA ST. DEU
LJUBLJANA-DALMATINOVA 13

»SLUŽBENI LIST«

kr. banske uprave z dne 21. februarja objavlja med drugim: Zakon o sporazumu o stažerjih med Jugoslavijo in Francijo — Seznam držav, ne okuženih z rakom na krompirju, s krompirjevo zlatico in moljem Seznam strojev in strojnih delov, izdelanih v državi — Odločbo o proglasitvi ljubljanskega vzorčnega velesejma za razstave v smislu § 94 prave zak. o zaščiti industrijske lastnine — Izpremembo pravilnika o bolniških taksah za zdravljenje v drž. in banovinskih bolnišnicah in ambulancah — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

Zahteve sadnih izvoznikov

Na konferenci sadnih izvoznikov, o kateri smo poročali v zadnji številki »Trgovskega lista«, je bila soglasno sprejeta ta resolucija:

Ministrstvo za trgovino in industrijo se naproša:

da naroči kontrolnim organom, da se strogo ravnajo po predpisih o pregledu sadja pri izvozu sadja in da strogo nastopajo v vseh primerih, če bi bilo odpremljeno sadje v slabi embalaži.

Zavod za pospeševanje zunanje trgovine naj nadaljuje s svojo informacijsko službo v dosedanjih smeri in jo naj še razširi.

V pravilnik za kontrolo sadnega izvoza naj se vnesejo še določila za trgovino z orehi.

Ob bodočih pogajanjih za sklenitev trgovinskih pogodb naj se zlasti gleda na to, da se dosežejo ugodnosti za naš izvoz sadja in pekmeza. Ob sklepanju trgovinske pogodbe z Nemčijo naj se stremi za tem, da se omogoči izvoz svežega sadja in pekmeza, eventualno pod pogojem zasebnih kompenzacij.

Pri Narodni banki in drugih privilegiranih državnih denarnih zavodih naj se doseže kreditiranje naše izvozne sadne trgovine in to enako za vse pokrajine v državi.

Dohodki od preferencialnih ugodnosti naj se uporabijo za ustanovitev fonda za pobijanje sadnih škodljivcev in sadnih bolezni in za nabavo potrebnih sredstev in orodja za pobijanje sadnih bolezni.

Kmetijsko ministrstvo se naproša:

da čim bolj podpira izvedbo stalne organizacije za pobijanje sadnih bolezni in

sadnih škodljivcev, ki danes resno ogrožajo naše sadje. Predpisi zakona o pobijanju sadnih bolezni in sadnih škodljivcev naj se strogo izvajajo.

V interesu organizirane sadne proizvodnje in povečanja našega sadnega izvoza naj se izdela sistematičen načrt, po katerem naj bo določeno za celo vrsto let v naprej, katere vrste sadja se bodo v bodoče gojile v posameznih pokrajinah.

Ustanovi naj se na pripravnem kraju poseben sadni znanstveni zavod, ki se bo zlasti bavil s proučevanjem proizvodnje najugodnejših češpljevih sadik, da se zboljšajo naše češplje.

Prepove naj se sečnja rodovitnih orehov, če pa se dovoli sečnja nerodovitnih dreves, potem naj se ta dovoli le, če se zasadi enako število mladih dreves.

Adria prašek je boljši

Železniško ministrstvo se naproša:

da nabavi in da na razpolago našim izvoznikom svežih jagod, češenj in drugih boljših sadnih vrst posebne vagone (hladilnike) s povečano ventilacijo in na širši osi, da bi se mogli ti vagoni priklopiti tudi na brzovlake, ki vozijo v druge države.

Pravočasno naj se dovrši železniška proga Klenak—Šabac, v Šabcu pa naj se zgradi veliko odprto skladišče za sadje.

Prosvetno ministrstvo se naproša, da se v vseh šolah prirede enkrat tedensko predavanja o sadjereji in njeni važnosti za narodno gospodarstvo in za ljudsko zdravje, da bi se s tem dvignila potrošnja sadja.

Zakonske spremembe v drž. trošarinah

Z zakonom o spremembi in dopolnitvi zakona o državnih trošarinah so uvedene te spremembe:

1. Trošarina na kavo je povečana za 100 odstotkov, od 400 Din na 800 Din za sto kil.

2. V točki 12. člena 72 zakona o državnih trošarinah so črtane besede »izdelane iz lesa«, kar pomeni, da je treba v bodoče plačati državno trošarino za vsako oetovo kisline brez ozira na to, iz česa je izdelana.

3. Uvedena je nova trošarina na plinske olje v višini 100 dinarjev za sto kil. Od trošarine na plinske olje se oproščajo vodne zadrage s sklepom finančne direktorije in to samo za one količine, ki so potrebne za pogon sesalk in naprav za odpeljavo vode.

4. Uvedena je nova trošarina na vsa olja in masti za mažo in sicer v višini 200 Din za sto kil. Od te trošarine se oproščajo s sklepom finančne direktorije vodne zadrage, toda samo za količine, ki jih potrebujejo za mažo sesalk in naprav za odpeljavo vode. Kolomaz ni trošarinski predmet in ni obremenjen s trošarino.

Zakon o spremembi in dopolnitvi zakona o državnih trošarinah je stopil v torek v veljavo in bodo zato finančni organi popisali zaloge kave, plinskega olja in olj in masti za mažo pri vseh prodajalcih teh predmetov. Ti morajo razliko med novo in staro trošarino plačati. Pri potrošnikih se ne izvrši popis teh predmetov. V ta namen se pozivajo prodajalci teh predmetov na drobno ko na debelo, da prijavijo, koliko so imeli teh predmetov na zalogi, ko je stopil spremenjeni zakon v veljavo. Prijaviti je treba pristojnemu oddelku finančne kontrole, ki bo prijavo pregledal, na kraju prodaje prekontroliral, določil znesek državne trošarine, ki ga je treba plačati ter izdal plačilni nalog. Ti zneski se morajo plačati v 15 dneh, ko je bil izdan plačilni nalog. Ne bo se popisovala in novo uvedena trošarina se ne bo vterjavala od količin, ki ne presegajo treh opustitve obrata.

kilogramov. Prodajalci pa morajo tudi te količine prijaviti pristojnemu oddelku finančne kontrole. Kjer bi se dobilo teh predmetov v količini nad 5 kg, oziroma do 50 kg, se bo zahtevala razlika, odnosno nova trošarina za vso to količino. Prav tako se morajo popisati tudi vse najdene količine oetove kisline in zahtevati se mora plačilo trošarine za vse količine, za katere ni dokaza o plačani državni trošarini.

V bodoče mora biti v prometu vsaka količina plinskega olja, olja in masti za mažo opremljena z dokazom o plačani trošarini, manjši sodi pa morajo imeti čep pritrjeno trošarinsko vrstico tako, da se mora ta pri uporabi pretrgati.

Že v 24 urah

barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovrtnike in manšete. Pere, suši, munga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4-6. Seleburova ul. 3.
Telefon št. 22-72.

IZ NAŠIH ORGANIZACIJ

Združenje trgovcev v Ljubljani sporoča, da se vrši redna letna skupščina v nedeljo, dne 4. marca t. l. ob pol 10. uri dopoldne v veliki dvorani Trgovskega doma. V smislu čl. 40 pravil je sklepni račun, kakor tudi proračun združenja članstvu na vpogled. — Uprava.

ODDAJA LOKALOV

Uprava banovinskega zdravilišča Dobrna pri Celju razpisuje najemno oddajo za dobo dveh let zdraviliške brvnice in zdraviliškega bazarja. Pismene ponudbe je vložiti do 15. marca pri upravi zdravilišča, kjer se dobe tudi vse podrobne informacije.

Popravi. — V zadnji številki »Trgovskega lista« navedene spremembe v Trgovinskem registru niso vpisi, temveč izbrisi, kakor je tudi razvidno iz dostavka »zbog

Dobava-prodaja

Gradbeni oddelk Direkcije drž. železnice v Ljubljani sprejema do 27. februarja ponudbe o dobavi 600 vezic, okoli 2000 hrastovih pragov, 78 okroglega smrekovega lesa in 400 nateznih plošč. — (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.)

Direkcija drž. rudnika Kakanj sprejema do 26. februarja ponudbe o dobavi 20 vodokaznih stekel, 650 stekel za okna; do 27. februarja o dobavi jeklenih rešet, 11.000 kilogramov bukovnega oglja in 200 baterij za žepne svetiljke; do 8. marca pa o dobavi električnega materiala, 400 m trovodnega bakrenega kabla, 1200 kg žebeljev, 4 jeklenih rešet, 2500 eternitnih šablon, 100 eternitnih žlebnjakov, 15 kg pocinkanih žebeljev, 2000 vetroklinov in 400 m podzemnega kabla.

Administrativni oddelk Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 27. februarja ponudbe o dobavi tiskovin, strokovnih knjig in glede dobave 15 komadov zložljivih nosilnic za bolnike. — (Pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih.)

Banska uprava Dravske banovine razpisuje pismeno oferto licitacijo za dobavo mesa in mesnih izdelkov ter slanine, mleka in mlečnih izdelkov, specerijskega in kolonialnega blaga ter hišnih potrebščin za dobo od 1. aprila 1934 do 31. marca 1935 za naslednje zavarode: 1. splošno bolnišnico v Mariboru, 2. javno bolnišnico v Celju, 3. javno bolnišnico v Slovenjgradcu, 4. javno bolnišnico v Murski Soboti, 5. javno bolnišnico v Brežicah, 6. javno žensko bolnišnico v Novem mestu, 7. javno bolnišnico in banovinsko hiralnico v Ptuj, 8. banovinsko hiralnico v Vojniku, 9. gluho-nemnico v Ljubljani, 10. banovinsko zdravilišče v Golniku, 11. banovinski dečji dom v Ljubljani, 12. banovinski dečji dom v Mariboru, 13. zavod za slepe deca v Kočevju. Licitacija bo v petek, dne 9. marca ob 10. v pisarni navedenih zavodov za vsak zavod posebej. Pogoje in navodila za udeležbo pri licitaciji dajejo uprave zavodov.

Dobava drv. Dne 5. marca bo pri Komandi III. armijske oblasti v Skoplju ustmena javna licitacija za dobavo 18.600 m³ drv.

Ravnateljstvo mestne elektrarne v Ljubljani razpisuje dobavo električnega instalacijskega materiala. Seznam materiala in dobavni pogoji so v pisarni ravnateljstva elektrarne, Krekov trg 10/II.

Direkcija drž. rudnika Vrtnik sprejema do 8. marca ponudbe o dobavi 50 kg žebeljev za krovno lepenko in 250 kg žičnikov. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Komanda pomorskega arzenala Tivat sprejema do 5. marca ponudbe o dobavi pisarniškega materiala; do 7. marca pa o dobavi 550 kg barve v prahu. — (Pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Dobava drv in premoga. Dne 7. marca bo pri Intendanturi komande savske divizijske oblasti v Zagrebu ustmena licitacija za dobavo 11.300 m³ drv in 6700 ton premoga. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri isti komandi.)

Naprava verande na postaji Rakek se odda potom pismenih ponudb, katere je vložiti do 28. februarja pri gradbenem oddelku Direkcije državnih železnic v Ljubljani. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku, soba št. 116.)

Komanda pomorskega arzenala Tivat sprejema do 6. marca ponudbe o dobavi raznih potrebščin za biciklje.

Gradnja dvonadstropne stanovanjske hiše v Ljubljani se odda z oferto licitacijo dne 3. marca pri gradbenem oddelku Direkcije drž. železnic v Ljubljani. (Razpis je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, proračuni, načrti in pogoji pa pri istem oddelku.)

Dr. Pirčeva
sladna kava

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke.

Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

Zboljšanje v premogovni industriji

Produkcija premoga v slovenskih premogovnikih je znašala v decembru 1933. 121.352 ton, nekoliko več ko v decembru l. 1932., ko je znašala 120.203 tone. Znatno večja pa je bila produkcija v decembru ko v prejšnjih mesecih in je od septembra narasla od 91.296 ton na 104.844 v oktobru in na 113.148 ton v novembru.

Posebno važno pa je, da so se zaloge zopet znatno zmanjšale in da se je povečala tudi prodaja premoga. Lani je bilo v decembru prodanih 129.089 ton, predlanskim pa le 104.315 ton. Vsled tega so zaloge padle od 105.312 na 83.722 ton. Od konca avgusta so padle zaloge od 155.494 ton na 71.672, torej približno za polovico.

V drugem polletju 1933. je v primeri z drugim polletjem 1932. sicer nazadovala produkcija za 16.453 ton, zato pa so padle zaloge za 47.213 ton, prodaja pa se je dvignila za 37.631 ton.

Kljub tem ugodnim številkam pa je stanje še dokaj bolj neugodno ko pred vojno, ko je znašala produkcija 1.587.000, in tudi še ko l. 1931., ko je znašala produkcija 1.562.064, prodaja 1.433.144 in zaloge 94.873 ton, dočim je znašala l. 1933. produkcija le 1.157.014, prodaja 1.101.436 ton in zaloge 83.822 ton. V najugodnejšem letu 1929. je bil dosežen skoraj še enkrat boljši rezultat in je znašala produkcija 2.293.400, prodaja 2.086.000 in zaloge le 61.187 ton.

Železnicam je bilo oddanih 50.765, malo manj ko v novembru, toda za približno 6000 ton več ko v decembru 1932.

Zboljšanje se vidi tudi v tem, da je število zaposlenega delavstva naraslo za 93 na 5912 delavcev, dočim jih je bilo v decembru 1932. zaposlenih še 6452.

Število šihotov se je v primeri z novembrskimi povečalo od 136.924 na 142.431, a je zaostalo za skoraj 3000 v primeri z decembrom 1932.

Mezdni zaslužek delavstva je v primeri z novembrom narastel od 6,3 na 6,8, v primeri z decembrom 1932. pa padel od 7,9 na 6,8.

V vsem letu 1933. je padel mezdni zaslužek od 82,5 v l. 1932. na 68,1 milijonov dinarjev.

Vsled zmanjšanja zalog pa je upati, da ne pride letos spomladi do takšnih redukcij, ko lani.

Orjaški načrt Roosevelta

Predsednik Roosevelt je izdelal obrise orjaškega načrta za zboljšanje vseh življenjskih pogojev v Združ. državah Sev. Amerike. Načrt se razteza na dobo 50 let in naj bi bil tako znanstveno utemeljen, da bi bile za vedno gospodarske krize nemogoče. Po nalogu Roosevelta se je ustanovil poseben odbor, ki naj skrbí za izdelavo in izvedbo tega načrta. Poleg nekaterih članov vlade pripadajo odboru tudi najodličnejši možje ameriškega znanstva in gospodarstva. Načrt naj bi obsegal vsa javna dela ter polagoma omogočil industrijsko decentralizacijo, da bi se s tem blagostanje ameriškega ljudstva razvilo enakomerno.

Ogrodje velikega načrta tvori zgraditev treh velikanskih vodnih poti, ki bi združile vse vodne dotoke celine in jih odvajale v Atlantski in Tihi ocean ter Mehški zaliv.

Na vseh važnejših točkah teh vodnih poti bi se zgradila pristanišča, padec vodnih tokov pa bi se izkoriščal za pogonsko silo. Ves načrt je razdeljen v 3 etape. V prvi etapi bi se zlasti gledalo na to, da se pospešuje vse, kar je v zvezi z življenjem, zdravjem in lastnino državljanov Združenih držav. Druga etapa bi zlasti veljala vsem javnim podjetjem. Tretja etapa pa bi

bila posvečena socialnemu programu. Zamišljena je tudi velikopotezna agrarna reforma, ki naj bi omogočila mnogo večji množici prebivalstva vso prehrano.

KUPNA MOČ AMERIŠKEGA DELAVCA VEČJA ZA 10%

Povprečna tedenska delovna doba je znašala v U. S. A. v decembru 1933 34 ur, v decembru 1932 pa 35,4 ur in je torej padla za 4%. Povprečna mezda pa je narasla od 46,7 na 54,8 centov za uro ali za več ko 17%. Čista tedenska mezda je znašala 18,58 dolarjev, za 13,5% več ko pred enim letom. Življenje pa se je podražilo le za 2 odstotka in se je torej kupna moč ameriškega delavca povečala za več ko 10 odstotkov.

NEMŠKA TRGOVINSKA BILANCA V JANUARJU PASIVNA

Nemška trgovinska bilanca je bila v januarju prvič po letu 1933. pasivna. V decembru 1933. je bila še aktivna za 49 milijonov mark, v januarju 1934. pa je bila pasivna za 31 milijonov mark. Ves uvoz je znašal 381, izvoz pa 350 milijonov mark. Uvoz se je povečal za 2 odstotka, izvoz pa je padel za 17,5%.

NAKNADNI ČSL. KOMPENZACIJSKI KONTINGENTI ZA MADJARSKO

Da doseže izravnavo salda je Češko-slovaška dovolila Madjarski uvoz: 30 vagonov češpelj, 10 vagonov grozdja, 30 vagonov fižola, 40 vagonov vina, 15 vagonov moke, 10 vagonov graha, 3000 stotov jabolk, 100 stotov salam, 100 stotov gosje masti ter še cele vrste industrijskih izdelkov.

FINANČNO STANJE NEMČIJE

Finančni deficit Nemčije je dosegel v prvih devetih mesecih tekočega proračunskega leta (april do december) po rednem in izrednem proračunu 1.434 milijonov mark, dočim je znašal v istem času leta 1932. 1.512 milijonov mark. Koncem decembra so dosegli leteči dolgovi vsoto 2.032,5 milijonov mark napram 2.052 milijonom v letu 1932. Pri tem pa niso všteti davčni certifikati, ki so dosegli vsoto 1.815 milijonov mark proti 1.748 milijonom v l. 1932. — Dolgoročni državni dolgovi so dosegli 10.280,5 milijonov mark. Od te vsote znašajo dolgovi v tuji valuti 2 milijardi mark, dočim so znašali v letu 1932. dve in pol milijardi.

PROIZVODNJA UMETNE SVILE

Po angleških podatkih se je svetovna proizvodnja umetne svile povečala od 235.715 ton v l. 1932 na 284.305 ton v letu 1933. V posameznih državah je proizvodnja narasla tako-le:

	1933	1932
	v tisoč tonah	
U. S. A.	78,2	59,5
Vel. Britanija	38,2	32,9
Japan	40,8	29,2
Francija	26,0	24,4
Nemčija	31,0	29,4
Italija	37,4	31,8

Najbolj je napredovala proizvodnja Japonske, ki je v proizvodnji umetne svile prekosila že Anglijo in zasedla drugo mesto v vrsti držav, ki proizvajajo največ umetne svile. Tudi napredek Italije je znan.

RUSKI DOLGOVI V AMERIKI

Skupno znašajo ameriške terjatve do sovjetske Rusije 623 milijonov dolarjev, od katerih je zasebnih terjatev ameriških državljanov približno za 350 milijonov. Zastanin ruskim vladam med marčno in oktobrsko revolucijo so Združene države Sev. Amerike posodile 187 milijonov dolarjev, dolg za obresti od teh posojil pa je

do danes narastel na 140 milijonov. Sovjeti so sklenili, da priznajo ameriške dolgove in so naročili svojemu veleposlaniku v Washingtonu, da v najkrajšem času uredi vprašanje dolgov. Sovjetska vlada je pripravljena vse te dolgove plačati, če zviša washingtonska vlada obseg zunanje trgovine z Rusijo v tej meri, da bodo mogli sovjeti iz presežkov svoje zunanje trgovine z Ameriko plačati dolgove.

AMERIŠKA TRGOVINA Z RUSIJO

Predsednik korporacije za finančno obnovo g. Jesse Jones je razglasil ustanovitev družbe za trgovino z Rusijo s kapitalom 2 milijona 200 tisoč dolarjev. Imenovala se bo Izvozna in uvozna banka, Washington (Export and Import Bank of Washington). Njeno delovanje bo omejeno na posle z Rusijo, če predsednik ne odredi drugače. Začetni kapital 200 tisoč preskrbi Administracija javnih del, za 2 milijona pa podpiše Refico (Reconstruction Finance Corporation). Nadaljnji kapital in kredit bo dajala Refico na podstavi prednostnih delnic s pomočjo drugih bank.

Razno

Posojilo za regulacijo Ljubljance v višini 6,7 milijonov Din je odobril finančni minister. Denar bo dala Poštna hranilnica. Za kritje posojila prispeva država 2,2 milijonov Din (eno tretjino), ostali 2 tretjini pa Ljubljana, banovina in odbor za osuševanje barja.

Večja skupina bolgarskih bogoslovcev je obiskala Jugoslavijo. Vodja skupine je izjavil, da je trdno prepričan o zblizanju obeh jugoslovanskih narodov.

Nova katastrska uprava s sedežem v Sp. Logatecu se ustanovi za logaški okraj.

Vsem uradnikom Prizada, privilegirane izvozne družbe, je bilo odpovedano. Je to zadnji akt likvidacije žitnega monopola. Posle Prizada prevzame po vsej verjetnosti Zavod za pospeševanje zunanje trgovine.

Šef davčne uprave v Kuršumliji M. Mišević je bil aretiran, ker je osumljen, da je poneveril 333.000 Din. — V Zagrebu je bilo aretiranih 5 davčnih uradnikov, ker so izdajali lažniva potrdila o plačanih davkih.

Bretschneider, ilegalni trgovec s tkanimi, je bil v Zagrebu kaznovan z globo 10.000 Din in na 20 dni zapora zaradi šušmarstva, kakor poroča zagrebški »Obrotniki«.

Izletniški vlak je pri mestu Villa Nueva v Španiji trčil v ekspresni. Po prvih vesteh je bilo 9 potnikov ubitih, nad 100 pa zelo nevarno ranjenih.

Strahovita nevihta je bila na Madeiri. Dva parnika sta se potopila, več jih je poškodovanih in pogrešajo celo vrsto ribiških ladij.

Ob korejski obali se je potopil japonski parnik »Banjej Mari«, ki je imel 2700 ton nosnosti. 30 moč posadke in vseh 20 potnikov je utonilo.

40urnik je uvedel Roosevelt za vse časnikarje, ki so uslužbeni pri listih z nad 70.000 dnevne naklade.

Največje letalo sveta so zgradili v Rusiji. Letalo so krstili z imenom Maksima Gorkega. Letalo ima 8 velikih motorjev in doseže hitrost 300 km na uro. Krila so dolga 62 m, trup letala pa 30 m. Na letalu je prostora za 60 potnikov. Letalo pa ima tudi svojo telefonsko centralo, kino in tudi svojo tiskarno.

S Kreugerjem sklenjeni vžigalični monopol namerava poljska vlada odpovedati, ker se ji ponuja na podlagi tega monopola od druge strani bolj ugodno posojilo.

Kakor nekoč pri nas. Število udeležencev zadnje socialistične demonstracije so cenili pariški listi tako-le: »L'Humanité« (komunistična) na 150.000, soc. »Populaire« na 150.000, »La République« (levičarska) na 80.000, »L'oeuvre« (levo centr.) na 50.000, »Le Jour« (desno centr.) na 30.000, »L'Ordre« (desničarska) na 25.000, »Action Française« (monarhistična) pa je poročala ne o demonstraciji, temveč le o zbiranju ljudstva.

Bivši carski fotograf je bil od dunajske policije aretiran, ker je napravil več fotografij o zadnjih bojih in jih poslal angl. listom. Štirje poslaniki so intervenirali za njegovo oprostitev.

Poljska ima 24 visokih šol, od katerih je 13 državnih, 11 pa zasebnih. Vseh visokošolcev je na Poljskem 51.770.

Električnega toka je oddala Tokyo Light Co. Ltd. v Tokiju v novembru 1933. 374 milijonov KW ur.

TRŽNA POROČILA

MARIBORSKI SVINJSKI SEJEM

Na svinjski sejemu dne 16. februarja t. l. je bilo pripeljanih 99 svinj; cene so bile te: mladi prašiči 5 do 6 tednov stari 140— do 150—, 3 do 4 mesece stari 200— do 250—, 5 do 7 mesecev stari 330— do 360—, 8 do 10 mesecev stari 450— do 500—, 1 leto stari 680— do 850—, 1 kg žive teže 7— do 8—, 1 kg mrtve teže Din 9,75 do Din 10—. — Prodanih je bilo 39 svinj.

Program ljubljanske radio postaje

Petek, dne 23. febr. 11:00: Šolska ura: Moji starši so tako sitni (Pero Horn). — 12:15: Plošče. — 12:45: Poročila. — 13:00: Čas, plošče. — 18:00: Plošče. — 18:30: Nacionalno predavanje Nar. odbrane. — 19:00: Telovadba pri starih Grkih in Sokolstvo (dr. Pippenbacher). — 19:30: Izleti za nedeljo (dr. Rud. Andrejka). — 20:00: Internacionalni jugoslovanski koncert: 1. Ljubljana: Pevski koncert Akademskega pevskega zbora, 2. Zagreb, 3. Beograd. — 22:00: Čas, poročila, plošče.

Sobota, dne 24. februarja. 12:15: Plošče. 12:45: Poročila. — 13:00: Čas, plošče. — 18:00: Plošče, stanje avtomobilskih cest. — 18:30: Radiointerview z Danilom. — 19:00: Ljudski nauk o dobrem in zlu (dr. Veber). — 19:30: Zun. politični pregled (dr. Jug). — 20:00: Radio orkester. — 20:45: Čelo solo, g. Najzer Zlatko. — 21:15: Izvirni šramel-trio (z brumbasom). — 22:00: Čas, poročila, radiojazz.

Narodno gledališče v Ljubljani

Drama, začetek ob 20.
Cetrtek, dne 22. februarja: Kulturna prireditve v Črni mlaki. Izven. Znižane cene od 6 do 20 Din.
Petek, dne 23. februarja ob 15.: Sonjkin in njegova sreča. Dijaška predstava po globoko znižanih cenah od 5 do 14 Din.
Sobota, dne 24. februarja: Konec poti. Red A.

Opera, začetek ob 20.
Cetrtek, dne 22. februarja: Viljem Tell. Red Cetrtek.
Petek, dne 23. februarja: Zaprt.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Petek, dne 23. februarja: Zaprt.
Sobota, dne 24. februarja: Scampolo. — Zadnjič. (Cene od 12 Din navzdol.)
Nedelja, dne 25. februarja: ob 15.: Trnjulčica. (Najnižje cene.)
Ob 20.: Vijolica z Montmartra. Premijera. Izven. Gostuje Erika Družovič.

MEDNARODNI VELESEJEM V PRAGI

11.—18. marca 1934.

SVETOVNI VELESEJEM

na katerem so zastopani narodi in države

Znižana vožnja za brzovlake in navadne vlake

Jugoslavija 25%, Čehoslovaška 50%, Avstrija 25%, Madjarska 25%

Opozarjamo posebno na ugodnost znižane vožnje v Čehoslovaški: prej 33%, sedaj 50% popusta

Pojasnila in legitimacije daje:

ALOMA COMPANY, Ljubljana, Aleksandrova c. 2
ČEHOSLOVAŠKI KONZULAT
PUTNIK, Gajeva ulica za nebotičnikom.

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA
GREGORČIČEVA 23

se priporoča za naročila vseh trgovskih in uradnih tiskovin. Tiska časopise, knjige, brošure, cenike, statute, tabele i. t. d.

LASTNA
KNJIGOVEZNICA

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe

Jvan Jelačin

Ljubljana

Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode.

Točna in solidna posrežba! — Zahtevajte cenik!

Naročajte „Trgovski list“!